

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta

Studijní program: N7531 Předškolní a mimoškolní pedagogika

Studijní obor: Pedagogika předškolního věku

Posudek závěrečné práce

Autor: Bc. Klára Košanová

Název závěrečné práce: Dostupnost odborné péče pro děti předškolního věku s rizikem dyslexie a dyspraxie

Vedoucí práce: Doc. PaedDr. Olga Zelinková, CSc.

Oponent: PhDr. Blanka Křováčková

Práce o rozsahu 75 stran je doplněna přílohami a seznamem literatury. Téma je velmi aktuální. Připomeňme vystoupení ministra školství na ČT1 v srpnu 2014, kdy hovořil o nutnosti prevence školního selhávání z různých důvodů již v předškolní věku.

Autorka si zvolila téma vzhledem k tomu, že se účastnila řešení grantového úkolu zaměřeného na prevenci SPU v MŠ na Plzeňsku. Současně probíhalo řešení dalšího grantu s cílem prevence dyspraxie v Karlových Varech.

Práce je přehledně členěna do čtyř kapitol. V první autorka popisuje poradenská zařízení, jejich poslání. Vychází ze školského zákona z roku 2004 a odpovídající vyhlášky z roku 2005. Výzkum zaměřuje na 3 regiony: Plzeňský kraj, Karlovarský kraj a Královehradecký kraj. Informace o poradenských zařízeních čerpá z odpovídajících webových stránek a webových stránek MŠMT.

Druhá část obsahuje základní informace o specifických poruchách učení. Text je zpracován na základě dostupné literatury. Pozitivně hodnotím klasifikaci SPU podle různých kritérií. Přestože je v současné době dostatek publikací k tomuto tématu, vybírá autorka ty pasáže, které nejnvýstižněji charakterizují danou poruchu.

Třetí kapitola, která je velmi obsáhlá, je věnována kognitivním procesům, které jsou stěžejní při odhalování rizikových dětí z hlediska SPU. V textu jsou uvedeny náměty pro diagnostiku i pro reedukaci. Postupně se autorka zabývá řečí, sluchovou a zrakovou percepcí, pravo-levou a prostorovou orientací, orientací v čase, pozornost věnuje paměti, koncentraci pozornosti a procesu automatizace. Kromě dílčích námětů ke hrám a diagnostice uvádí též komplexní reedukační programy.

Praktická část, která je obsahem 4.kapitoly, je uvedena čtyřmi hypotézami. Jsou dobře formulované, směřují k vytyčenému cíli práce. Následující podkapitola je věnována metodám výzkumu. Nejdříve jsou uvedeny základní teoretické

charakteristiky metod, poté následuje jejich konkrétní využití v práci.

V podkapitole statistické šetření na základě porovnání počtu pedagogicko-psychologických poraden, jejich pracovníků a počtu mateřských škol zjistila, kolik mateřských škol připadá na jednoho pracovníka. Ve skutečnosti je situace horší, protože poradenská pracoviště jsou prvořadě zaměřena na řešení problémů žáků základních škol. Tato podkapitola je doplněna příkladem z praxe. Tento případ není jediný a částečně dokumentuje situaci v současném poradenském systému.

Zajímavým krokem je posuzování dostupnosti péče na základě webových stránek jednotlivých poraden. Je pravdou že tato média jsou mnohem více využívána než letáky nebo osobní informace. Autorka hodnotí webové stránky z pohledu uživatele, tj. co může rodič, který vnímá potíže svého dítěte nalézt na webových stránkách. Po popisu webových stránek následuje grafické znázornění získaných závěrů.

Rozbor j velmi podrobný. Pozitivně hodnotím osobní názor autorky, způsob, jakým se zamýšlí nad obsahem stránek z hlediska péče o předškolní děti.

Další podkapitola je věnována výsledkům ankety. Jaký je rozdíl mezi anketou a dotazníkem? Zde postrádám počty učitel, které vyplnily dotazník, je uváděno pouze procentuelní vyjádření. Je potom otázkou, zda získané údaje mají vypovídací hodnotu. Tato část má spíše orientační hodnotu.

Cenné poznatky přinášejí údaje získané v dotaznících, které vyplňují pracovníci pedagogicko-psychologických poraden. Tyto odpovědi vytvářejí lepší obraz o poradenské práci. Totéž lze říci o rozhovorech s pracovníky PPP.

Kapitola věnovaná řešení projektu „Rovné příležitosti pro předškoláky“ je spíše doplnění práce o zajímavé informace.

V práci hypotézami se ukázalo jako problematické získávání informací z více zdrojů navíc obtížně srovnatelných. Např. Podle statistických šetření je pokrytí poraden nedostatečné, podle paní učitelek dostatečné. Nicméně autorka všechny získané údaje dokázala zařadit do souvislostí a odůvodnit. Práci uzavírá shrnutí získaných údajů a závěr.

Závěr.

Autorka pojala sledované téma příliš široce. Dostala se tak do situace, kdy bylo velmi obtíže všechny získané údaje posoudit a interpretovat. Je též zřejmé, že pracovníci pedagogicko-psychologických poraden nejsou ochotni zodpovídat otázky studentů, neboť jsou zavaleni požadavky škol. Totéž platí pro učitelky MŠ. Výsledek všech šetření není zcela jednoznačný. Mnohdy si získané údaje protiřečí. Přesto je zřejmé, že autorka prokázala znalosti nutné pro vypracování magisterské práce: je schopná vytyčit úkoly, nalézt k nim odpovídající metody získávání údajů, údaje popsat a graficky vyjádřit. Též práce s literaturou ve dobrá. Nedostatky dále uvedené spadají na vrub nezkušenosti při vypracování obdobných prací a též možná chvatu při dokončování práce.

Připomínky

1. s. 24, 31 a další - u přímé citace není uvedena stránka
2. s. 22 Pojmy dyslexie a další dys- jsou z řečtiny ne z latiny.
3. Označení grafu, tj. Graf číslo 2 se uvádí nad grafem ne pod ním.
4. s. 56 „Všechny výpovědi jsou subjektivní, ale zajisté pravdivé.“ Pravdivé z hlediska paní učitelky. Je otázkou zda jsou objektivní.
5. Autorka se odchýlila od tématu. Nebylo cílem posuzovat, zda učitelky mateřských škol mají děti s rizikem dyslexie a dyspraxie, jaký je počet těchto

děti.

Stylistické nedostatky:

1. Již v zadání práce „ zjištění počtu odborné péče pro děti..“
2. V práci jsou na mnoha místech vyjádření, které (snad díky překlepům) pozbývají srozumitelnosti.
3. s. 35 citace z mé práce „Pedagog a rodič pomáhají formou příspěvků o charakteru dítěte.“ (ze s. 75, 2008)
4. s. 29 V souvětí chybí čárka Další publikací ze které....

Doporučené otázky pro obhajobu:

1. Zvládají děti předškolního věku sluchovou analýzu a syntézu? Pokud ano, ráda se přijedu podívat. Na s. 30 doporučujete práci doc. V.Pokorné, která je určena pro žáky se SPU na základní škole.
2. Je úkolem pedagogicko-psychologických poraden vzdělávat učitelky mateřských škol?
3. Která organizace v Plzni zajišťuje vzdělávání učitelek MŠ a další pedagogických pracovníků.

Závěr:

Práce plně vyhovuje požadavkům kladeným na závěrečnou práci. Přes uvedené připomínky doporučuji klasifikaci:

Výborně

Praha 8. 1. 2015

Doc. PaedDr. Olga Zelinková, CSc.